

NOTAT

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Styrelsen for Vand- og
Naturforvaltning

SVANA Østjylland
J.nr. SVANA-401-00139
Ref. Liwni
Den 10. august 2016

Sammenligning af miljøregnskabet bag Fødevare- og landbrugspakken og bag vandområdeplanerne, 2015-2021

Baggrund

I dette notat redegøres for de forskelle, der er mellem miljøregnskabet, som det fremgår af Fødevare- og landbrugspakken (FLP) og det miljøregnskab, der fremgår af bilag 1 i de udsendte vandområdeplaner.

Resultater

I nedenstående tabel er angivet nøgletal på landsplan, som de fremgår af Fødevare- og landbrugspakken samt de tilsvarende tal på landsplan, som de fremgår af de offentliggjorte vandområdeplaner 2015-2021, bilag 1. Der er grundlæggende anvendt samme systematik og metode som ved beregningerne til Fødevare- og landbrugspakken.

Systematik og rækkefølge følger præsentationen i vandområdeplanernes bilag 1. Der er suppleret med underliggende delresultater, hvor det vurderes at være relevant. De detaljerede tal bag Fødevare- og landbrugspakken er beskrevet i ”Teknisk notat om kvælstofudvalgets korrektioner, december 2015”, hvorfor tallene herfra anvendes til sammenstillingen.

Tons N	Fødevarer- og landbrugspakken, dec. 2015*	Vandområdeplaner, juni 2016**
Belastning 2012	56.760	56.847
Baselineeffekt	531	401
Positive effekter	5.551	5.568
Lempelser	-5.020	-5.166
<i>Norm</i>	-4.726	-4.726
<i>Jordbearbejdning</i>	-51	-40
<i>Akvakultur</i>	-243	-400
Målbekastning	44.542	44.696
Indsatsbehov	13.174	13.031
Forventet effekt af kvælstofindsatsen 2015-2021	7.410	6.960
Kollektiv indsats	2.735	2.453
<i>Vådområder</i>	1.535	1.253
<i>Lavbundsprojekter</i>	150	150
<i>Minivådområder</i>	900	900
<i>Skovrejsning</i>	150	150
Miljøfokusområder (MFO)	866	866
Spildevand	35	44
Opkøb af dambrug	132	84
Måltrettet regulering	3.642	3.513
Forventet reduktion ud over målbekastning	1.924	1.410
Udskudt indsats	6.200	6.200

*Svarende til angivelser i tabel 2 i Teknisk notat om kvælstofudvalgets korrektioner, 15. december 2015 (Miljø- og Fødevarerministeriets hjemmeside).

**Svarende til angivelser i bilag 1 til Vandområdeplaner 2015-2021 (Styrelsen for Vand- og Naturforvaltnings hjemmeside).

Kommentering af de enkelte poster

Belastning 2012:

Belastning 2012 beskriver et belastningsniveau svarende til klimanormaliseret belastning i 2012. Belastningsniveauet er beregnet som gennemsnit for perioden 2010-2014. Forskellen mellem belastningen i FLP og i vandområdeplanerne skyldes primært nye oplysninger fra kommunerne om justeringer i belastningen fra punktkilder til Øresund og Køge Bugt.

Baselineeffekt:

I bilag 1 til vandområdeplanerne er anført en samlet effekt af de positive baselinelementer og af lempelserne. For vådområder og punktkilder er sket mindre justeringer svarende til ny konkret viden, hvilket har reduceret effekten lidt.

Der er desuden sket en mindre justering af vurderingen af effekt af delvis ophør af forbud mod jordbearbejdning. For akvakultur er det i beregningerne til vandområdeplanerne antaget en større udvidelse – svarende til den politiske beslutning om at øge tilladelsen til udledning fra dambrug

I ”Teknisk notat om kvælstofudvalgets korrektion” (tabel 2) er anført en effekt af strukturel udvikling frem til 2021. Dette svarer til den positive baselineeffekt. Af fremstillingsmæssige årsager er dog inkluderet effekt af randzoner og 60.000 ha

efterafgrøder (se kommentar i fodnote til tabel 2), men i samme tabel anføres randzoner og efterafgrøder også under lempelser, og dermed trækkes effekten af disse fra igen, så dette udlignes. Korrigeret for disse effekter svarer den positive baselineeffekt i tabel 2 til 5551 tons N.

Målbekastning:

Der er sket enkelte justeringer i målbekastning, hvorfor den er øget med ca. 150 tons N, hvilket primært skyldes nye oplysninger om udledning fra større punktkilder omkring København, desuden opjustering af målbekastningen til Odense Fjord.

Indsatsbehov:

Det beregnede indsatsbehov efter indregning af baselineeffekter og lempelser er ca. 150 tons N mindre end i opgørelserne til vandområdeplanerne. Indsatsbehovet er større end forskellen mellem belastning efter indregning af baselineeffekterne og målbekastning. Det skyldes, at en mindre del af baselineeffekterne (f.eks. effekt af ammoniakdeposition, større høstudbytter mv.) indhentes bredt i alle oplande, hvor der ikke er et reduktionsbehov. Det resterende indsatsbehov i øvrige oplande er derfor større end differensen mellem landsresultatet for baselinebelastning og målbekastning.

I tabel 2 i Teknisk notat om kvælstofudvalgets korrektioner er ikke præsenteret indsatsbehov efter indregning af baselineeffekter og lempelser.

Forventet effekt af kvælstofindsatsen 2015-2021:

Kvælstofindsatsen består dels af den kollektive indsats: etablering af vådområder, minivådområder, skovrejsning, lavbundsprojekter, dels af effekt af MFO, indsats over for punktkilder, opkøb af dambrug samt af den målrettede regulering.

På baggrund af en revurdering af den opnåelige effekt af vådområder er effekten lavere i opgørelsen til vandområdeplanerne end i FLP. Effekt af de øvrige kollektive indsats er uændret. Effekt af MFO er uændret, mens der er et lille fald i effekt af punktkildeindsats som følge af ny viden fra indkomne høringsvar i forbindelse med offentliggørelse af forslag til vandområdeplaner 2015-2021.

Effekt af målrettet regulering, der forudsættes indfaset fra dyrkningssæson 2018/2019 og frem, er jf. Fødevarer- og landbrugspakken beregnet under antagelse af, at der udskydes en indsats på 6.200 tons N til næste vandplanperiode.

I ”Teknisk notat om kvælstofudvalgets korrektioner” tabel 2 er den indsats, der er angivet som kollektiv indsats i vandområdeplanerne, præsenteret under punktet: Kollektiv indsats samt som en delmængde af Planlagte indsats. Planlagte indsats omfatter det, som der var beskrevet i den version af vandområdeplanerne, der var i høring. Efterfølgende er den oprindeligt beskrevne kollektive indsats og yderligere kollektive indsats behandlet samlet. Effekt af den målrettede regulering er i tabel 2 angivet som Indsatsbehov frem mod 2021 (hvor en mindre forskel på 14 tons følger af fordelingen af indsats, afrunding mv.).

Forventet reduktion ud over målbekastningen:

Da en del af baselineeffekten som beskrevet ovenfor indhentes uden for de oplande, hvor der er et behov for reduktion, og da der tilsvarende vil være effekt af f.eks. MFO mv., som også forekommer i oplande uden yderligere indsatsbehov, beregnes der i nogle oplande en reduktion i belastning ud over, hvad der er behov for i forhold til målbekastningen.

På grund af en mere målrettet fordeling af indsats i beregningerne til vandområdeplanerne er denne reduktion mindre end ved beregningerne i december.

Udskudt indsats:

Ved beregningerne til vandområdeplanerne er den politiske beslutning i Fødevarer- og landbrugspakken om at udskyde en indsats svarende til 6.200 tons N til næste planperiode fastholdt.

Generelle kommentarer

Randzoner

Randzonenloven blev vedtaget i efteråret 2012 og efterfølgende ophævet i januar 2016. I FLP indgår ophævelse af randzoner som en lempelse.

I forhold til vandområdeplanerne indgår der ikke en effekt af randzoner i den beregnede belastning for 2012, idet randzonerne ikke var etableret i 2012. Effekt af ophævelse af randzoner er derfor ikke lagt til som en merbelastning ved beregning af den fremskrevne belastning i 2021. Effekt af randzoner har således kun betydning i forhold til vurderingen af merbelastning i årene efter 2015 – ikke i forhold til den beregnede belastning og indsatsbehov i 2021, hvor indsatsbehovet er vurderet i forhold til belastningsniveauet i 2012.

I FLP er randzoner medtaget i tabel 2, men på sådan vis, at effekten udlignes – se beskrivelsen i fodnote.

Efterafgrøder- 60.000 ha

Der forelå en beslutning om, at der skulle etableres yderligere 60.000 ha efterafgrøder. I FLP blev det besluttet at ophæve den tidligere beslutning. De 60.000 ha efterafgrøder har således aldrig eksisteret, og der er således ikke en effekt fra 2012 til 2021, som skal indregnes i vandområdeplanerne.

I forhold til FLP er beslutningen om ikke at etablere disse efterafgrøder en lempelse for landbruget. Men da de 60.000 ha efterafgrøder aldrig har eksisteret, medfører ophævelsen af beslutningen ikke nogen merbelastning..

Størrelsen af det samlede indsatsbehov

Selvom belastningen er lidt større og effekt af akvakultur større i beregningerne til vandplanerne, er indsatsbehovet lidt mindre. Dette skyldes, at målbelastningen er øget lidt.

Det samlede behov for kvælstofindsats er ved beregningerne til vandområdeplanerne ca. 150 tons N mindre end ved de beregninger, der lå til grund for FLP.

Da den udskudte indsats til tredje vandplanperiode er fastholdt på 6.200 tons N, bliver indsatsen ved den målrettede regulering ca. 130 tons N mindre ved beregningerne til vandområdeplanerne i forhold til ved beregningerne til FLP. Den primære årsag til dette er, at indsatserne ved beregningerne til vandområdeplanerne er fordelt mere målrettet i forhold til, hvor der er et behov. Ved udarbejdelse af vandområdeplanerne er det således tilstræbt, at indsatsen om muligt placeres i de oplande, hvor der er et indsatsbehov.

Relevante links

Vandområdeplanerne:

<http://svana.dk/media/202856/revideret-jylland-fyn-d-28062016.pdf>

Teknisk notat om kvælstofudvalgets korrektioner:

http://mfvm.dk/fileadmin/user_upload/FVM.dk/Dokumenter/Landbrug/Indsats_er/Foedevare-og_landbrugspakke/Fagligt_grundlag_for_foedevare-og_landbrugspakken/Kvaelstof/Teknisk_notat_om_kvaelstofudvalgets_korrektioner.pdf